

VERGENS BRUK AV TOLK, VERGEMÅLSLOVEN §§ 33 OG 17

Innledning

En verge har som hovedregel en plikt til å høre den voksne som er satt under vergemål, og den mindreårige og vedkommende med foreldreansvar dersom barnet har en oppnevnt verge.

Voksne satt under vergemål

For voksne satt under vergemål fremkommer dette av vergemålsloven § 33:

Vergen skal så vidt mulig høre den som er satt under vergemål, før det foretas disposisjoner av større betydning og også når dette ellers fremstår som naturlig.

Er den som er satt under vergemål, ikke fratatt den rettslige handleevnen, kan vergen ikke foreta disposisjonen hvis den som er satt under vergemål, motsetter seg det. Dette gjelder likevel ikke hvis han eller hun ikke er i stand til å forstå hva disposisjonen innebærer. Fylkesmannen, eller vergen med fylkesmannens samtykke, kan innhente legeerklæring for å få klargjort om vedkommende er i stand til å forstå hva disposisjonen innebærer.

Er den som er satt under vergemål, fratatt den rettslige handleevnen, skal vergen legge vekt på det han eller hun mener. Ektefelle eller samboer skal få uttale seg. Er den som er satt under vergemål, uenig i vergens avgjørelse, kan han eller hun bringe spørsmålet inn for fylkesmannen.¹

For mindreårige med oppnevnt verge står det i vergemålsloven § 17 tredje og fjerde ledd at en skal høre både den med foreldreansvar og barnet.

En oppnevnt verge skal så vidt mulig rådføre seg med den eller de som har foreldreansvaret, før det treffes avgjørelser av betydning.

Er den mindreårige over 12 år, skal vergen høre hva den mindreårige mener før det treffes avgjørelser. Om den mindreåriges medbestemmelsesrett i personlige forhold gjelder reglene i barneloven § 31.

I dette informasjonsskrivet vil forklare nærmere om når det er behov for tolk og hvordan du bestiller tolk.

Når er det behov for å anvende tolk?

Når du blir oppnevnt som verge vil du normalt allerede innledningsvis i oppdraget finne ut av om det foreligger et behov for å bruke tolk. Du bør i det første møte med vergehaver bestille en tolk til

¹ Statsforvalteren fikk nytt og kjønnsnøytralt navn 1. januar 2021. Det gamle navnet vårt er Fylkesmannen.

samtalen dersom vedkommende ikke snakker et språk du behersker på morsmålsnivå. Hvis du ikke oppdager det før ditt første møte med vergehaver bør du bestille tolk til ditt neste møte.

Hvis du som verge skal ta avgjørelser av større betydning, bør du alltid vurdere å anvende tolk, dersom du er i tvil om du og vergehaver kan kommunisere på et språk dere begge behersker på morsmålsnivå. Det vil si at ved dagligdagse avgjørelser kan du som verge normalt foreta disse på egenhånd uten en tolket samtale. Husk likevel at du skal ha en samtale med den vergehaver når det fremstår naturlig. Hvis disposisjonen krever vårt samtykke må det alltid anses som en avgjørelse av betydning, og samtale bør i slike tilfeller gjennomføres før du kontakter Statsforvalteren. Dette er nødvendig i alle tilfeller hvor vedkommende forstår hva saken gjelder.

Hvis du ellers er i tvil om avgjørelse av betydning, bør du normalt ha en samtale med den vergehaver. Du kan også spørre Statsforvalteren om veiledning, jf. vergemålsloven § 47.

Dette bør du gjøre før samtalen

Du bør alltid undersøke om det er et tolkebehov, for eksempel ved å spørre offentlige institusjoner, bolig eller andre som har kontakt med personen.

Dobbeltsekk alltid hvilket språk personen snakker før du bestiller tolk. På noen språk kan det ta tid å bestille tolk fordi det ikke er så mange som tolker på dette språket, vær ute i god tid, bestill så fort du har avdekket behovet.

Ta stilling til om det er tilstrekkelig med telefontolk eller om du har behov for oppmøtetolk.

Gi nødvendig informasjon til tolken ved bestilling. Herunder bør du nevne temaet for samtalen og antall personer som er forventet å være til stede (enten via telefon eller i møte).

Påse at du har satt av tilstrekkelig med tid og også har informert tolken om dette ved bestilling. Hvis ikke er det ikke sikkert tolken kan fullføre samtalen, vedkommende kan ha andre forpliktelser. Det tar minst dobbelt så lang tid å gjennomføre en samtale med tolk. Alt som sies, skal gjentas.

Ved gjennomføring av samtalen

Start alltid på avtalt tidspunkt. Hvis det er en telefonsamtale, bør du derfor ha sikret deg at alt fungerer i god tid før avtalen. Dersom samtalen skal avholdes ved et møte, be alltid tolken om å komme til lokalene senest 15 minutter før samtalen skal starte. Merk at du kan være til stede sammen med den vergehaver og ringe opp tolken på et avtalt tidspunkt.

Premisslegging av samtale med tolk

Det er du og den vergehaver som har en samtale. Du bør derfor innledningsvis forklare at dette er en samtale med deg som verge og den vergehaver. Videre bør du informere om at tolken er anonym, nøytral og at han eller hun har taushetsplikt.

Spør den du har samtale med om vedkommende har innsigelser mot bruk av den valgte tolken. Det kan forekomme interessekonflikter her som andre steder.

Under samtalen

Hvis dette er ditt første møte med vergehaver må du forklar hvem du er og hva som er formålet med samtalen. Snakk alltid direkte til vergehaver.

Bruk korte setninger. Du bør kun spørre om en ting om gangen. Ikke bruk vanskelige fagbegreper eller lignende dersom du kan unngå det. Forbered deg også på at dersom du må anvende slike ord, så må du antakelig forklare enkelte ord og begreper. Ikke alle språk har et direkte oversatt ord og termer vi anvender.

Spør underveis om vedkommende forstår deg og det som blir oversatt.

Husk at det ved bruk av tolk kan oppstå misforståelser. Dersom det er noe du er usikker på om du har forstått riktig, bør du alltid bruke tid på å oppklare slike forhold. Et eksempel er f.eks. at uttrykket *bror, onkel* i mange land kan bety hvilket som helst familiemedlem i en svært utvidet storfamilie. Så om vedkommende har en bror i Norge og ber deg ringe ham, kan det være at vedkommende egentlig mener en helt annen person.

Pålegg aldri tolken andre oppgaver enn å oversette. Dersom du f.eks. spør tolken om vedkommende tror vergehaver forstår, er det tolkens plikt å si: vergen spør meg om osv.

Du finner mye god informasjon på tolkeportalen.no, her finner du også det nasjonale tolkeregisteret. Sistnevnte er en portal hvor du kan få oversikt over tolker i ditt område og se tolkens kvalifikasjoner. Tolkeregisteret er ikke en bestillingsportal, du må derfor ringe tolken du ønsker å anvende å inngå en avtale for hver samtale du skal gjennomføre med hjelp av tolk.

Vi anbefaler at du ser på [denne filmen](#) utarbeidet av IMDi – konsultasjonen.

På [IMDis nettside om tolk](#) kan du også få flere tips om å ha en samtale med tolk.

Hvem dekker tolkesamtalen mellom deg og den vergehaver?

Hovedregelen er at vergehaver dekker vergens utgifter ved fast årlig sats på kr 1000. Bruk av tolk vil normalt medføre at vergen har vesentlig høyere utgifter enn det den faste satsen dekker. Vergen må i disse tilfellene søke Statsforvalteren om å få dekket utgifter som overstiger den faste satsen. Det er kun nødvendige utgifter som dekkes. Du må derfor sende en begrunnet søknad om tolkebehovet, hvor det fremkommer hvorfor det er nødvendig med en eller flere samtaler hvor en anvender tolk.

Hvis vergehaver har midler vil vedtaket medføre at du kan trekke utgiftene fra den vergehavendes konto og spesifisere uttaket på kontoutskriften.

Hvis personen ikke har midler, vil vergen kunne avtale med den som leverer tolketjenesten at faktura kan sendes direkte til Statsforvalteren. Det er viktig at det fremkommer klart hvilken vergehaver og verge det er tolket for. Oppgi derfor alltid Statsforvalterens saksid og ditt eget navn ved bestilling og gi beskjed om at dette skal komme frem av fakturaen.

Husk at du som verge er ansvarlig for at du holder deg innenfor Statsforvalterens vedtak. Hvis ikke kan du selv bli forpliktet til å dekke utgiftene og tjenesten som er kjøpt.

Ytterligere veiledning

Dersom noe er uklart eller det trengs veiledning ved utførelsen av vergemålet, står Statsforvalteren til tjeneste. Ta derfor gjerne nærmere kontakt med oss.

Postadresse:

Statsforvalteren i Oslo og Viken
Vergemålsavdelingen
Postboks 325
1502 Moss

Besøksadresser:

Stensberggaten 27, Oslo
Vogts gate 17, Moss
Dr. Hansteinsgate 9, Drammen

Telefon: 69 24 70 00

E-post: sfovpost@statsforvalteren.no

<https://www.statsforvalteren.no/ov>